

Förbandsbesöksrapport

Livregementets husarer (K 3)

19 oktober 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets deltagare:

Andreas Ottosson

Majken Hallbygård

Innehållsförteckning

Information om förbandet.....	3
Spontana intryck.....	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet.....	3
Fysisk belastning.....	3
Psykisk hälsa.....	4
Försvarshälsan.....	4
Attityder och jargong.....	4
Utrustning.....	4
Avbruten utbildning.....	5
Resor.....	5
Boendemiljö och vistelseutrymmen.....	5
Hållbarhet.....	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring.....	5
Meningsfull fritid.....	5
Soldathem.....	6
Avslutning.....	6

Information om förbandet

Livregementets husarer – K 3 utgår från Karlsborgs regemente på Karlsborgs fästning och är ett kavalleriförband i Armén. Fästningen är till viss mån öppet för allmänheten. Förbandet har runt 1000 kontinuerligt och tidvis tjänstgörande soldater och reservofficerare samt 162 värnpliktiga, varav 5 värnpliktiga kvinnor. Grundutbildningens längd är 10 månader för samtliga befattningar. De värnpliktiga utbildas till soldater som ska vara lätta, snabba och rörliga. Förbandets vision är att ha Sveriges främsta soldater, som är först på plats.

Att förbandet har stora grupper med anställd personal återspeglas tydligt i verkligheten. Bland annat bedriver förbandet ofta skarp tjänstgöring, som beredskapstjänst och dylikt. Dessutom är många instruktörer avdelade att utbilda de kontinuerligt och tidvis tjänstgörande soldaterna och officerarna, vilket förbandet uppger kan begränsa kvaliteten på värnpliktsutbildningen.

Spontana intryck

Under Pliktrådets besök var de värnpliktiga ute i fält som en del i andra och sista "fältvaneveckan" efter att ha varit inne runt 8 veckor. Vi hade samtal med de förtroendevalda för sig, sedan fick vi möjlighet att prata med värnpliktiga från flera plutoner i bakre läge under en skarpskjutningssövning i 40 minuter.

Från befälens sida uttrycker man en stor stolthet över de värnpliktigas förmågor och egenskaper. Det pratas mycket om ett "starkt pannben" – liknelse till stark motivation och uthållighet. Under samtal med värnpliktiga bekräftas denna bild.

Organisation

Förbandet består av 31:a jägarbataljon samt 32:a underättelsebataljon, där värnpliktiga utbildas på livskvadron. Utbildningsskvadronen består i sig av en förstärkningspluton och tre jägarplutoner. Förbandet utbildar värnpliktiga främst mot stående, kontinuerligt tjänstgörande förband. De värnpliktiga kan också krigsplaceras på andra förband i Försvarsmakten.

Arbetsmiljö och säkerhet

Värnpliktiga som utbildas på K 3 genomgår en mycket tuff utbildning med stora prövningar. De tränas för att kunna marschera långa sträckor med tung packning. För att undvika skavsår har det tidigare erbjudits skavsårstejp till de värnpliktiga. Efter att denna tejp förbjudits på grund av allergiska reaktioner, utsätts värnpliktiga för kraftigt ökad risk för skavsår, samtidigt som man undviker fler reaktioner. Framgent, då ny skavsårstejp tillåts, uppmuntras förbandet att redan under den utökade mönstringen testa de mönstrande mot allergi.

Fysisk belastning

K 3 har mycket höga krav på både fysisk styrka och uthållighet. För att säkerställa att värnpliktiga har de egenskaper som krävs för att klara utbildningen håller förbandet en utökad mönstring. Befälen och Förvarshälsan uttrycker att man kunnat begränsa skador till följd av överbelastning tack vare möjligheten till utökad mönstring. Under utbildningen genomförs dessutom fysiska tester inför större, mer krävande övningar och prov för att minska risken för överbelastning och skador.

Tillsammans med Försvarshälsan arbetar förbandet med belastningstrappan som tydliggör för befälen hur de succesivt ska öka den fysiska belastningen under utbildningen för att undvika skador. Denna belastningsstegring tycks fungera bra.

Psykisk hälsa

I samtal med de förtroendevalda framkommer att den psykiska hälsan uppskattas vara god bland de värnpliktiga. K 3 erbjuder samtalsstöd från värnpliktskonsulent som även vid behov har möjlighet att komma ut i fält för att hålla enskilda möten på avskilda platser. Detta är särskilt viktigt då utbildningen på K 3 till största del spenderas utanför kasern. Konsulenten konstaterar att hon än så länge haft förvånansvärt få samtal.

Försvarshälsan

Försvarshälsan vid K 3 har goda förutsättningar att utföra sitt arbete. De erbjuder besök på drop-in efter samverkan och sjukmönstring hos befäl. Lokalerna är fräscha och nyrenoverade sedan förra året. Personalen uppger att det är mycket lågt skadeläge hos denna värnpliktskull jämfört med tidigare. Den samlade uppfattningen är att det kan bero på att mönstringsprocesserna genomfördes i sin helhet, till skillnad från tidigare år då vissa fystester uteblev med anledning av coronapandemin.

Inför inryck utbildas befälslagen av Försvarshälsan i eventuellt uppkommande påfrestningar. Detta innebär hantering av bland annat skador, belastning, psykisk hälsa med mera, för att förebygga och hantera.

Attityder och jargong

Den generella attityden bland värnpliktiga uppfattas som god med mycket hög motivation och stark vilja. Befälen beskrivs som professionella, motiverande och kompetenta med ett gott ledarskap.

Det framgår dock att enskilda grupper har haft friktioner inom sig på senare tid, men att detta ska försökas lösas internt innan skvadron-/plutonsledning, som är underrättade, vidare ska vidta åtgärder.

För att främja gott ledarskap och bra attityd utbildas och diskuterar befälslaget bland annat värdegrund och psykisk hälsa årligen inför inryck. Bland annat arbetar K 3 med praktiska, verkliga händelser som tidigare förekommit på förbandet, där befälen får diskutera hur de hade hanterat situationen idag, för att förebygga att de händer igen. Pliktrådet ser mycket positivt på detta och uppmanar andra förband att ta efter.

Utrustning

K 3:s soldater har mycket höga krav på att kunna röra sig snabbt, tyst och långt. För detta krävs stora mängder buren utrustning. Det som framkommer som de allvarligaste problemen med utrustning vid samtal med förtroendevalda och andra värnpliktiga är att bland annat att Stridssäck 12 som tillhandahålls till förstärkningssoldaterna och jägarsoldaterna under viss tid av utbildningen ger upphov till kraftiga skav. För att förebygga mer skav i framtiden, uppmanas förbandet att utbilda mer om förebyggande åtgärder och tillpassning av utrustning. Enmanstälten, de så kallade "pupporna" är gamla, slitna och ger otillräckligt regnskydd, liksom regnställen. Kvinnor som använder komfort-BH:n får skav och smärta av passformen. Förbandet är väl medvetna om dessa problem och i behov av bättre materiel.

Avbruten utbildning

Underliggande skador och sjukdomar som uppmärksammats under utbildningen har bidragit till att ett par värnpliktiga avbrutit sin utbildning.

Resor

Pliktrådet får uppfattningen att resorna till och från förbandet fungerar bra.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

Rummen i fästningen är mycket rymliga och många i antal. De är lika i utformning och används till allt från logement och kontor till pentry. Fästningen i sig är mycket gammal men fräsch. På kasern har de pentry som motsvarar dagrum för de värnpliktiga.

Hållbarhet

Förbandet har, i förhållande till andra förband, mycket goda möjligheter till källsortering.

Medinflytande

Lokalt medinflytandeansvarig (LMA) på förbandet uttrycker att det är mycket enkelt att utföra sitt uppdrag. Han menar att de förtroendevalda är mycket konstruktiva och duktiga i sina respektive förtroendeposter och att förbandsledningen lyssnar och åtgärdar de synpunkter som lyfts upp. De förtroendevalda instämmer och menar att befälen är tillmötesgående i stort.

Vissa plutoner har uppfattningen att för lite tid har erbjudits till Plutonens timme och att de därför inte hunnit med att ta upp allt som de velat. Det ska vid enstaka tillfällen handlat om att man fått en halvtimme istället för en timme. Pliktrådet uppmanar förbandet att garantera minst en timme tillägnat Plutonens timme. Vid de fall plutoner känner sig färdiga innan en timme har gått, är det deras val att avsluta tidigare.

Information och mönstring

Förbandet tar ut jägarsoldater och förstärkningssoldater. Efter en tid då de värnpliktiga prövats och befälen fått sig en uppfattning om dem, tilldelas specifika befattningar efter förmåga och önskemål.

Pliktrådets uppfattning är att mönstrande har goda förutsättningar att bli informerad om vad utbildningen till jägarsoldat innebär samt vilka förväntningar man kan ha på befattningen. Detta tror vi bland annat beror på att marknadsföring i form av Försvarmaktens dokumentärserie "Jägarsoldat" är verklighetsförankrad.

Under besöket 19 oktober framkom det att de värnpliktiga var omedvetna om att en ny regering hade tillträtt 18 oktober eftersom de varit ute i fält sedan 17 oktober. Även när Elisabeth II avled gick de värnpliktiga ovetandes om denna tragik. Vi uppmanar förbandet att dagligen orientera värnpliktiga om stora händelser internationellt, nationellt och lokalt vid fältvistelse.

Meningsfull fritid

De värnpliktiga har sedan inryck haft begränsat med fritid. De upplever också att beskedet från befälen gör att det är oklart när de är lediga och kan slappna av och när de har tjänst på kvällen. Detta har bland annat lett till förvirring kring om de har tillåtelse att gå till Soldathemmet när de anser sig färdiga, byta om till civila kläder och slappna av. Vi uppmanar förbandets plutonchefer att förtydliga vad som gäller på kvällarna.

Det framkom att värnpliktiga kommer användas till beredskapstjänstgöring under den annars planerade jul- och nyårsledigheten. Pliktrådet ser skeptiskt på detta då det inte nödvändigtvis främjar utbildning mot krigsplacering. Att placera värnpliktiga som skyddsvakter eller motsvarande tjänst under högtidsledighet utan skälig kompensation bedöms också problematiskt. Vi uppmanar förbundet att om möjligt använda sig utav anställda soldater till detta istället.

Soldathem

Karlsborgs Soldathem är beläget ett par hundra meter från de värnpliktigas kasern och är öppet för allmänheten. Soldathemmet har flera anställda på deltid, som bland annat bemannar ett café samt försäljning av militär utrustning från Soldatshoppen. I övrigt har Soldathemmet mycket rymliga, fräscha lokaler med flertalet rum. Piano, gitarr, tv-spel, pingis, biljard, tv, gaming-datorer, tidningar är bara ett urval av saker som erbjuds.

Öppettiderna är väl tillgängliga för de värnpliktiga. Soldathemmet upplever dock utmaningar att arrangera aktiviteter för dem då information om ledighet sällan fås eller är korrekt. Exempelvis har Soldathemmet försökt erbjuda utbildning för jägarlicens vilket var starkt uppskattat av de värnpliktiga. Men då tjänstgöring uppkom under utbildningstillfällena, gick det inte att fortsätta licensutbildningen. Kommunikationen från förbundet om värnpliktigas ledighet behöver förbättras för att Soldathemmet ska ha möjlighet att arrangera fler aktiviteter och Pliktrådet uppmanar förbundet att arbeta med detta.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi blev väl mottagna av såväl anställda som värnpliktiga under dagen. Vi upplever ett transparent och samarbetsvilligt klimat. Vi har förhoppningar om, och ser fram emot, ett fortsatt gott samarbete mellan Pliktrådet och K 3. Slutligen vill vi rikta ett särskilt tack till värnpliktshandläggaren Sandra Böttiger som planerade besöket och följde oss runt under dagen.

Tack för ett givande besök,

Andreas Ottosson
070-848 61 84

Majken Hallbygård
070-848 59 79

www.pliktradet.se

info@pliktradet.se